

Заклучения на Съвета относно ролята на младежката работа по въпроси, свързани с миграцията и бежанците

(2018/C 441/03)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ:

1. Член 165, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз⁽¹⁾, който гласи, че действията на равнището на Съюза са насочени към „насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот на Европа“.
2. Член 79, параграфи 4 и 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз⁽²⁾, който гласи, че Европейският парламент и Съветът могат да установят мерки за поощряване с цел насърчаване на интеграцията на граждани на трети държави, като се изключва всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите членки. Не се засяга правото на държавите членки да определят капацитет за приемане на граждани на трети държави, които идват от трети държави на тяхна територия с цел търсене на работа.
3. Хартата на основните права на Европейския съюз⁽³⁾, особено принципите, признати *inter alia* в членове 21 (Недискриминация), 23 (Равенство между мъжете и жените) и 24 (Правата на детето).
4. Обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.)⁽⁴⁾ и сега действащият работен план за младежта (2016—2018 г.)⁽⁵⁾.
5. Одобреното от Европейския съвет съобщение на Комисията, озаглавено „Европа 2020“, в което се отчита „ролята на младежката работа като начин за осигуряване на възможности за неформално учене за всички млади хора“⁽⁶⁾.
6. Резолюцията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно младежката работа⁽⁷⁾, в която се призовава за по-добро разбиране и по-активна роля особено по отношение на насърчаването, подкрепата и развитието на младежката работа на различни нива.
7. Декларацията относно популяризирането чрез образование на гражданските и общите ценности — свобода, толерантност и недискриминация (Парижка декларация от 2015 г.)⁽⁸⁾.
8. Препоръка CM/Rec(2016)7 на Комитета на министрите на Съвета на Европа, Достъп на младите хора до права⁽⁹⁾.
9. Съобщението на Комисията, План за действие относно интеграцията на граждани на трети държави⁽¹⁰⁾.
10. Съобщението на Комисията относно закрилата на децата мигранти⁽¹¹⁾ и заключенията на Съвета относно утвърждаването и защитата на правата на детето⁽¹²⁾, в които се изтъква необходимостта от закрила на всички деца, независимо от статута им, и от отдаване през цялото време на първостепенно значение на висшия интерес на детето, включително когато става въпрос за непридружени и отделени от семействата си деца, при пълно спазване на Конвенцията на ООН за правата на детето и факултативния протокол към нея.
11. Политическите препоръки на експертната група на ЕС „Младежка работа за бежанци и млади граждани на трети държави“.

⁽¹⁾ ОВ С 115, 9.5.2008 г., стр. 13, вж. член 165, параграф 2, предишен член 149 от ДЕО.

⁽²⁾ ОВ С 115, 9.5.2008 г., стр. 13, вж. член 79, параграф 4, предишен член 63, точки 3 и 4 от ДЕО.

⁽³⁾ ОВ С 364, 15.12.2000 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ С 311, 19.12.2009 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 1.

⁽⁶⁾ стратегия „Европа 2020“, 3.3.2010 г.,

<http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%202007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>

⁽⁷⁾ ОВ С 202, 7.6.2016 г., стр. 389.

⁽⁸⁾ Парижка декларация, 17 март 2015 г., http://ec.europa.eu/education/news/20150316-paris-education_en

⁽⁹⁾ <https://rm.coe.int/1680702b6e>

⁽¹⁰⁾ COM(2016) 377 final, 7.6.2016 г.

⁽¹¹⁾ COM(2017) 211 final, 12.4.2017 г.

⁽¹²⁾ 7775/17, 3.4.2017 г.

ОТЧИТА, ЧЕ:

1. Младежката работа е широко понятие, което обхваща широк спектър от дейности от социално, културно, образователно или политическо естество, които се осъществяват от младите хора, съвместно с тях и за тях. Дейностите включват също спорт и услуги за младите хора. Младежката работа спада към „извънучилищната“ форма на образование, както и някои дейности за свободното време, ръководени от специалисти, работещи с младежи на професионални или доброволни начала⁽¹⁾, и от младежки лидери, и се основава на процеси на неформално учене и на доброволно участие⁽²⁾. Младежката работа е по същество социална практика, работа с младите хора и обществата, в които те живеят, улесняване на активното участие и приобщаване на младите хора в техните общности и във вземането на решения⁽³⁾.
2. Акцент на младежката работа са младите хора, които са в основата на всички свързани политики, методи и дейности. Младите хора, включително младите бежанци и други граждани на трети държави⁽⁴⁾ се считат за компетентни лица с умения и силни страни, способни да формират бъдещето си.
3. Реалностите и практиките на младежката работа се различават в зависимост от местните, регионалните и националните условия. Всички форми на предложено сътрудничество имат за цел да подкрепят тази разнородна картина и нямат за цел да я ограничат чрез хармонизация.
4. Сред ръководните принципи на младежката работа са значението на популяризирането на европейските ценности, равенството между половете и борбата срещу всички форми на дискриминация, зачитането на правата и спазването на принципите на Хартата на основните права на Европейския съюз, като се отчитат евентуалните различия в условията на живот, потребностите, стремежите, интересите и нагласите на младите хора поради разнообразни фактори, както и разбирането за младите хора като ресурс за обществото⁽⁵⁾. Способността на младежката работа да откликва на отделната личност е от особено значение за признаването на уменията и силните страни на младите хора с по-малко възможности.
5. Следва да се обърне специално внимание на младите бежанци и други граждани на трети държави, изложени на риск от многостранна маргинализация въз основа на техния мигрантски произход в съчетание с други възможни основания за дискриминация, като техния етнически произход, пол, сексуална ориентация, увреждания, религия, убеждения или политически възгледи.
6. Целта на младежката работа е да се постигнат положителни крайни цели в прехода от юношеството към зрелостта⁽⁶⁾. Младите хора, включително младите бежанци и други граждани на трети държави, са лица, преминаващи през този преходен период. Младежката работа има за цел да приобщи всички млади хора в обществото, като същевременно им предложи инструменти и възможности, с които да могат да оказват влияние върху обществото като активни граждани. Този приобщаващ характер на младежката работа следва да се прилага, за да се подпомогне приобщаването на младите бежанци и граждани на трети държави в новото приемащо общество, като съответно се има предвид, че процесът на тяхното приобщаване има различна отправна точка спрямо местните млади хора.
7. Младежката работа се описва и като образователно партньорство между младите хора и специалистите, работещи с младежи⁽⁶⁾. Това обучение се провежда в неформална и неофициална среда. Младежката работа има за цел да разшири хоризонта на младите хора, които участват в нейните дейности, да насърчи участието и да прикани младите хора към социално ангажиране, по-конкретно като им предлага възможности да станат активни, като насърчава критичното и творческото им отношение към собствения опит и заобикалящия ги свят⁽⁷⁾. При предоставянето на този вид подкрепа за младите бежанци и други граждани на трети държави, младежката работа предава културните разбирания и стойности на приемащото общество на целевата група и обратно в рамките на подход за межкултурно опознаване.

⁽¹⁾ „Специалист, работещ с младежи“, съгласно определението в Регламент (ЕС) № 1288/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 година за създаване на „Еразъм +“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта и за отмяна на решения № 1719/2006/ЕО, № 1720/2006/ЕО и № 1298/2008/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50).

⁽²⁾ Съгласно резолюцията на Съвета относно обновена рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (ноември 2009 г.) (ОВ С 311, 19.12.2009 г., стр. 1).

⁽³⁾ Съвет на Европа, Стандарти за младежката работа, <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-work1>

⁽⁴⁾ „Млади бежанци и други граждани на трети държави“ в обхвата на настоящите заключения на Съвета и в контекста на въпросите, свързани с миграцията и бежанците, са млади жени и мъже на възраст до 30 години, които пребивават законно в държава — членка на ЕС.

⁽⁵⁾ ОВ С 327, 4.12.2010 г., стр. 1.

⁽⁶⁾ www.ed.ac.uk/education/rke/making-a-difference/understanding-value-of-universal-youth-work

⁽⁷⁾ В съответствие с националните професионални стандарти за младежка работа, Шотландия, Учене през целия живот, Обединеното кралство (According to National Occupational Standards for Youth Work Scotland, Lifelong Learning UK) www.youthworkessentials.org/up-running/what-is-youth-work.aspx

8. Участието във и разработването на дейности и проекти в младежката работа повишава уменията, способностите и капацитета на всички участници: младите хора, включително младите бежанци и други граждани на трети държави, както и специалистите, работещи с младежи. Младите хора избират да бъдат включени в дейностите на младежката работа включително защото искат да се веселят, да се срещнат с приятели, да създадат нови взаимоотношения, да се забавляват и да намерят подкрепа⁽¹⁾. Ето защо на местата за младежка работа трябва да се осигури атмосфера на уважение и забавление, да се създаде гостоприемна, приобщаваща, зачитаща равенството на половете и демократично структурирана среда, в която на практика да може да се упражнява уважение към другите и към многообразието, правата на човека и демократичните ценности. В такива безопасни и недискриминационни условия, без да е нужна регистрация или финансов принос, където индивидуалните различия се уважават, като се поставя акцент върху подкрепата и укрепването на доверието на младите хора в самите себе си, младите хора ще са в състояние да развият и тестват своите мнения, да допускат грешки и да се учат от тях и от връстниците си.
9. Наличието на тази възможност — човек да е част от разнообразна социална мрежа, предлагаща автономно и доброволно участие, може да бъде от решаващо значение за активното участие в обществото. Дейностите, свързани с младежката работа, се избират в съответствие с житейските реалности и потребности на младите хора и са основани на взаимоотношения, изградени на взаимно доверие и уважение между младите хора и специалистите, работещи с младежи. Началото и краят на тези отношения не следва да се определят от външен фактор, а само по инициатива на младия човек, включително младите бежанци и други граждани на трети държави.
10. Методите на младежката работа предоставят на специалистите, работещи с младежи, и на младите хора, в т.ч. младите бежанци и други граждани на трети държави, умения за събиране на обективна информация, и им дават възможност да засилят способността си за самоанализ, межкултурна осведоменост, критично мислене и устойчивост.
11. Младежката работа спомага за развиването на компетентности в областта на предотвратяването на конфликти.
12. Младежката работа прокарва път към гражданска ангажираност и участие в политическия живот чрез предоставяне на информация за процесите на вземане на решения и достъп до политически отговорните фактори, както и чрез действащи демократични структури посредством активното участие в дейности по линия на младежката работа. Това доброволно участие в неформална обстановка, основана на взаимно уважение, може да даде положително усещане за идентичност и принадлежност на младите бежанци и други граждани на трети държави и да им позволи да допринесат за положителни промени в обществото.
13. С цел подкрепа на младите хора и разширяване на обхвата на техните дейности, работещите с младежи специалисти следва да си сътрудничат тясно с други участници и заинтересовани страни на местно равнище. Чрез обмен на информация, изграждане на мрежи и сътрудничество, младежката работа може да осигури индивидуален достъп на младите хора в други области, например формалното образование, пазара на труда, жилищното настаняване или здравеопазването. Насърчаването на младите хора да използват тези мостове в други области е от особено значение за младежката работа с млади бежанци и други млади граждани на трети държави.

ПОДЧЕРТАВА, ЧЕ МЛАДЕЖКАТА РАБОТА ИЗИСКВА:

А. Знания и обучение

Специалистите, работещи с младежи, се нуждаят от специализирани знания, умения и компетентности, за да установят дългосрочни отношения с младите хора, включително младите бежанци и други граждани на трети държави, на всички етапи от процеса на работа; също и от специфични познания при работата с непридружени малолетни и непълнолетни лица; знания, методи и обучение, които се основават на межкултурна осведоменост и размисъл и трябва непрекъснато да се оценяват и актуализират в съответствие с променящите се потребности и напласи.

Б. Стабилна рамка и пространства

Стабилни рамки за законните права, устойчиви пространства и средства, в съответствие с местните, регионалните и националните стандарти за качество на младежката работа; това включва безопасни пространства и възможности за участие в приобщаващи форми на дейностите на младежката работа за младите бежанци и други граждани на трети държави;

В. Политики

Политики, които да дават възможност за и да подкрепят автономността на младите хора, включително на младите бежанци и други граждани на трети държави, както и тяхното активно демократично участие във формирането на политиките;

⁽¹⁾ Национални професионални стандарти за младежка работа, Шотландия, Учене през целия живот, Обединеното кралство (According to National Occupational Standards for Youth Work Scotland, Lifelong Learning UK) www.youthworkessentials.org/up-running/what-is-youth-work.aspx

Г. Работа в мрежа и научни изследвания

Различните форми на тематично ориентирани, междусекторни контакти и обмен между специалистите, работещи с младежи, и заинтересованите страни по въпросите на младежта са от първостепенно значение, както в преки контакти, така и онлайн. За непрекъснатото подобряване на методите и свързаните с тях политики е необходима обективна и качествена информация за потребностите на целевата група и за тенденциите в тази област на политиката.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ПРИ ЗАЧИТАНЕ НА СУБСИДИАРНОСТТА И ВКЛЮЧВАНЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ И МЕСТНИТЕ НИВА, КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО, ДА

А. Подобряват „Знанията и обучението“, като

1. насърчават картографирането и разпространяване на примери за добри практики от различни сектори, които работят с младите бежанци и други граждани на трети държави, като същевременно се отчита приносът на тези добри практики за предотвратяването на конфликти;
2. предоставят на специалистите, работещи с младежи, подходящи инструменти за информиране и обучение, например по въпросите на правата на човека, правните рамки относно процедурите за миграция и убежище на национално и местно равнище, съответните езици, други местни култури, межкултурния диалог, емоционалното здраве и благополучие, както и по отношение на безопасността, сигурността и информацията за достъп до психологическа подкрепа за младите хора и специалистите, работещи с младежи, и др.;
3. предоставят информация за положителни примери, свързани с процесите на интеграция, и за инициативи за нови ролеви модели, като същевременно се отчита, че интеграцията започва в първия ден на пристигането и е двупосочен процес за младите бежанци и други граждани на трети държави, както и за приемащите ги общества. Този информационен процес още от първия ден би могъл да започне с теми, свързани с въпроси в областта на европейските ценности, правата на човека, демократичните ценности и равенството между половете;
4. създават подходящи възможности за партньорско обучение и наставничество за младите бежанци и други граждани на трети държави, както и за специалистите, работещи с младежи;
5. увеличават капацитета на специалистите, работещи с младежи, с цел укрепване на устойчивостта (тяхната собствена, както и на целевите групи), и, с оглед повишаване на благополучието и психичното им здраве, да улеснят достъпа до основна психосоциална подкрепа за младите бежанци и други граждани на трети държави, както и за специалистите, работещи с младежи;
6. обучават специалистите, работещи с младежи, в умения за улесняване на межкултурния диалог на равнопоставена основа между местното население и младите бежанци и други граждани на трети държави; това включва умения за провеждане на трудни разговори по подкрепящ и почитителен начин и за деескалиране или разрешаване на конфликти с демократични методи;
7. проучват възможности за създаване на формални и/или неформални подходи за обучение на специалистите, работещи с младежи, които активно работят с младите бежанци и други граждани на трети държави; успешното участие следва да доведе до някаква форма на признаване/сертифициране.

Б. Осигуряват и разширяват „Стабилната рамка и пространства“, като

8. подкрепят всички видове младежка работа, с която да се достигне до младите бежанци и други граждани на трети държави, да им се осигури достъп до дейности на гражданското общество и включването им, когато това е възможно, като активни участници и партньори;
9. предоставят подкрепа и видимост на съществуващите младежки организации или младежки инициативи, ръководени от младите бежанци и други граждани на трети държави, ангажирани активно с процесите на успешното приобщаване;
10. изграждат мрежи между съществуващи младежки организации, младежки клубове и услуги, които вече имат добри контакти, знания и експертен опит за работа с младите бежанци и други граждани на трети държави, и да създадат мрежа от заинтересованите участници;
11. осигуряват начини за активно участие на младите бежанци и други граждани на трети държави във всички съществуващи местни, регионални, национални и европейски програми за младежта;
12. оказват подкрепа за организирането на местни прояви и проекти, които демонстрират уменията и таланта на местното население (независимо от произхода);

13. предоставят повече възможности за структурите на младежката работа, когато е възможно и приложимо, да действат като помощна връзка между обществените услуги, местното население и младите бежанци и други граждани на трети държави. Във връзка с това органите на компетентно равнище следва да:
- а) насърчават програми, действия и проекти за борба с предразсъдъците и стереотипите и за преодоляване на потенциалните страхове на местното население;
 - б) насърчават межкултурния и междурелигиозния диалог, като предоставят подкрепа и видимост;
 - в) създават видимост за „добрите новини“ и положителните примери;
 - г) предоставят програми, действия и проекти за повишаване на осведомеността относно културата, ценностите и навиците на местните приемащи общества, както и относно местата на произход на младите бежанци и други граждани на трети държави;
 - д) създават безопасни пространства, където местната общност, включително младите бежанци и граждани на трети държави, могат да провеждат основан на уважение диалог с цел преодоляване, предотвратяване и/или борба с дискриминацията, ксенофобията и расистките и антисемитските възгледи. Когато е уместно, дейностите на тези безопасни пространства могат да бъдат огласявани чрез средствата за информация и комуникация;
 - е) подкрепят и признават приноса на всички участници (правителствени и неправителствени организации или частни инициативи), ангажирани в процеса;
14. създават безопасни, подходящи за децата и младежите пространства в рамките на приемащите структури или в приемните центрове за бежанци, като се отчита принципът за висшия интерес на детето и на младите хора. Тези пространства следва да се управляват от работещи с младежи специалисти с подходящи умения, в сътрудничество със специалисти от други сектори, така че изучаването на правилата и ценностите на новите приемащи общества и на потребностите и произхода на младите бежанци и други граждани на трети държави да може да започне още от първия ден;

В. Укрепват „Политиките“, като

15. разработват стратегии и рамки, когато е подходящо, за засилване на социалната самостоятелност и интеграция на младите бежанци и други граждани на трети държави, като им се даде възможност да станат активни членове на обществото, включително като им се осигурят възможности и подкрепа да станат специалисти, работещи с младежи; това може да се постигне чрез предоставяне на възможности за обучение по отношение на демократичните ценности, равенството между половете и гражданското участие, както и чрез предоставяне на достъп до активно участие в социалния и политически живот. Обучението следва да включва размисли относно приликите и разликите между системата и ценностите на приемащата държава и тези на държавата на произход;
16. се стремят да създадат ясна рамка за сътрудничество на различните сектори, които са част от процеса на интеграция, която ясно да определя и оценява ролята и полезните взаимодействия между всички ангажирани сектори, включително младежки организации на гражданското общество, ръководени от младите бежанци и други граждани на трети държави;

Г. Инвестират в „Работа в мрежи и научни изследвания“, като

17. подкрепят установяването на диалог между специалистите, работещи с младежи, и други професионалисти от различни среди и области, срещат се с младите бежанци и други граждани на трети държави с цел да набележат основните въпроси и възможности за сътрудничество, и проучат ролята, която младежката работа може да играе в изграждането на капацитет в тези области на политиката, като същевременно се гарантира, че младежката работа и изпълнението на решенията, свързани с правния статут, остават отделени;
18. създават междусекторни мрежи, партньорства и семинари или конференции, в които създателите на политики от различни сектори, работещите с младежи специалисти и младите хора, в т.ч. младите бежанци и други граждани на трети държави, могат да се срещат и участват в диалог;
19. подкрепят изследователските проекти и основаната на факти младежка работа в сектора на свързаните с миграцията въпроси;

ПРИКАНВА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ДА

А. Подобрява „Знанията и обучението“, като

1. картографира нуждите от информация и обучение в сектора на младежката работа на европейско равнище и осигурява възможности за обмен на информация или опит (при преки контакти, както и онлайн) на европейско равнище относно, наред с другото, правата на човека и въпросите в областта на убежището, межкултурния диалог, съответните езици и изграждането на устойчивост;

2. укрепва възможностите за партньорски консултации, учене и обучение на младите бежанци и други граждани на трети държави, както и на специалистите, работещи с младежи, от различни среди чрез осигуряване на достъп до езиково обучение и засилване на социалната самостоятелност, както и до формално, неформално и информално учене и програми за мобилност;
 3. продължава да идентифицира, подкрепя и разпространява на равнището на Съюза съществуващи и новаторски инструменти, методологии и примери за добра практика в областта на младежката работа във всички сектори, занимаващи се с въпроси, свързани с миграцията;
- Б. Осигурява и разширява „Рамката и пространствата“, като**
4. предприема мерки за гарантиране на активното участие на младите бежанци и други граждани на трети държави в съществуващи и бъдещи европейски програми;
 5. продължава да насърчава и подкрепя междусекторните партньорства и инициативи, по-специално между доставчиците на услуги в сферата на младежката работа, институциите за образование и обучение, социалните служби и службите по заетостта, както и социалните партньори, които помагат на младите хора, включително на младите бежанци и други граждани на трети държави, да придобиват и развиват житейски умения;
- В. Укрепва „Политиките“, като**
6. допълнително насърчава и подкрепя междусекторния подход в подпомагането на младите хора, включително на младите бежанци и други граждани на трети държави, да развиват своите таланти, както и да придобиват и развиват необходимите компетентности за улесняване на успешния им преход към зрелостта, активното гражданство и професионалния живот;
 7. предоставя налична информация, когато текущите житейски обстоятелства на младите хора, особено на младите бежанци и други граждани на трети държави, може да не съответстват на Конвенцията на ООН за правата на детето и Хартата на основните права на Европейския съюз; и при необходимост предлага действия за подобряване на положението;
- Г. Инвестира в „Работата в мрежи и научните изследвания“, като**
8. засилва подкрепата за междусекторния диалог и възможностите за изграждане на мрежи на европейско равнище (онлайн инструменти, семинари, конференции), така че да се улесни изграждането на капацитет за специалистите, работещи с младежи, заинтересованите страни и партньорите от областта на свързаните с миграцията въпроси;
 9. използва инструменти за диалог на равнището на ЕС (например Европейската стратегия за младежта и европейския младежки диалог, както е посочено в съобщението на Комисията „Ангажиране, свързване и овластяване“), за да се създават възможности за обмен и сътрудничество на заинтересованите лица в областта на свързаните с миграцията въпроси;
 10. подкрепя инструментите за оценка на изследванията и на данните на европейско равнище за целите на основаната на факти младежка работа в областта на свързаните с миграцията въпроси.
-